

Mužská společenství v ČR a jejich vliv na osobní pohodu

The Men's Groups in Czech Republic and it's Influence on the Well-being of their Members

Pavel Moravec* / Jaroslava Dosedlová

Psychologický ústav, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno

Korespondenční autor: Pavel Moravec, Psychologický ústav, Filozofická fakulta Masarykova univerzita, Arna Nováka 1, 602 00 Brno, email: pmoravec@mail.muni.cz

Abstrakt

Cílem studie je představit zajímavý fenomén mužských skupinek, které u nás již 10 let existují a jsou založeny na křesťanských základech. Během výzkumu s 200 respondenty z řad mužských skupinek byl kvalitativně zkoumán vliv členství ve skupince na osobní pohodu jejích členů, která byla posuzována podle konceptu C. Ryffové. Výsledky poukázaly na důležitost sociálních vztahů v rámci mužských skupinek, vzájemné podpory v nalézání a rozvíjení své mužské role ve světě, a nezanedbatelný význam se ukázal v rámci vzájemné opory ve víře.

Klíčová slova:

mužská identita, mužské skupinky, křesťanství, osobní pohoda

Abstract

The goal of this study is to introduce the phenomenon of the men's groups which already exist for 10 years in the Czech Republic and are based on Christian grounds. By the research the traits of 200 members of the groups the influence of the membership on the well-being (by the concept of C. Ryff) was examined qualitatively. The results demonstrated the importance of social relationships and the support in cultivation of men's role in the world. The significance of the support of the faith among the men was also interesting.

Keywords:

men identity, men's groups, Christianity, well-being

Mužská společenství v ČR a jejich vliv na osobní pohodu

Hovořit o krizi mužství a otcovství by podle našeho názoru bylo nošením dříví do lesa. V naší studii bychom proto chtěli hovořit o mužích, kteří se s tímto neutěšeným stavem nespokojili, ale snaží se něco změnit. V České republice existují už více než deset let malé skupinky, ve kterých se věřící muži v různých periodách scházejí, společně se modlí, sdílejí i diskutují. V naší studii se tímto fenoménem budeme zabývat. Nejprve jej zasadíme do širšího kontextu.

Mužské aktivity jsou u nás spjaty s tzv. manželskými setkáními. Jedná se o týdenní kurzy pro manželské páry, které mají svůj původ ve Finsku a po roce 1989 se rozšířily i v České republice. Náplní těchto kurzů jsou témata manželské komunikace, odpuštění, sexuality, apod. V současné době u nás probíhá každoročně během letních prázdnin několik kurzů tohoto druhu. Muži účastníci se manželských setkání v ČR pociťovali potřebu určitého druhu vlastních aktivit. Několik z nich se dalo dohromady a společně hledali inspiraci pro činnosti zaměřené primárně na věřící muže. Jednu z odpovědí našli v knihách amerického kněze R. Rohra, kterého se jim podařilo zkontaktovat, a v roce 2001 se tři z nich vypravili do USA a zúčastnili se tzv. Men's Rites of Passage – Mužského rituálu vstupu do zralé dospělosti. Tento rituál se od roku 2004 koná každoročně v České republice. Jedná se o netradiční pětidenní duchovní cvičení, během kterého mají muži příležitost přemýšlet nad vlastní mužskou identitou ve světle víry (Mužský rituál vstupu do zralé dospělosti, nedatováno).

Kromě dalších celostátních akcí je vhodné zmínit vzájemnou internetovou komunikaci. Existuje několik internetových konferencí, z nichž nejaktivnější je uzavřená skupina chlapi-iniciace, kde se mohou společně sdílet muži, kteří prošli Rituálem vstupu do zralé dospělosti. Lze také navštívit konference chlapi-informace, kde je možno uveřejňovat a hledat aktuality o plánovaných akcích.

Všechny popsané aktivity se sdružují pod neoficiálním názvem *mužské hnutí*. Jednou z páteřních aktivit tohoto hnutí jsou právě mužské skupinky, které byly tématem našeho výzkumu. V nich se muži pravidelně společně scházejí, modlí se, sdílejí se a diskutují nad tématy týkajícími se mužské identity. Není to jev vyskytující se jen v České republice, podobné skupinky najdeme v mnoha zemích světa. Australský psychoterapeut Biddulph (2011) k tomuto fenoménu poznamenává: „I malá skupinka mužů, kteří se pravidelně scházejí a rozmlouvají spolu, vám může nesmírně rozšířit obzor, dodávat vám odvalu a příležitostně vás také dovést k tomu, abyste se chytil za nos – poskytnete vám tedy vše, co potřebujete, abyste zůstal otevřený a dále se rozvíjel“ (s. 219).

Součástí mnohých mužských skupinek je společné bubnování na začátku, které je jedním ze způsobů komunikace. „Tím, že se muž soustředí na společný rytmus bubnování, přestává levá část mozku kalkulovat, posuzovat, mít strach a začíná odpočívat. Tak se vytvoří podmínky pro prožitek sounáležitosti s ostatními muži, což pomáhá vidět ostatní muže ne jako konkurenty, ale jako bratry“ (Simonis, 2010, s. 70).

Mužské hnutí vychází z myšlenek již zmíněného R. Rohra. Dalšími důležitými autory, ze kterých je hojně čerpáno, jsou americký básník R. Bly se svou archetypální knihou *Železný Jan* (2011) a R. Moore a D. Gillette s knihou *Král, válečník, kouzelník, milovník aneb O mužské psychice* (2001). Inspirace myšlenkami C. G. Junga je v těchto dílech nepopíratelná.

V naší diplomové práci (Moravec, 2013) jsme se podrobněji zabývali myšlenkami těchto autorů a snažili se je zasadit do psychologického kontextu. V této studii alespoň nastíníme historické důvody vzniku *mužského hnutí*. Dobrou analýzu přináší již zmíněný Bly (2011). Autor popisuje dva typy mužů, které se objevily v americké společnosti po druhé světové válce. Prvním je postava agresivního vlastence, který nedává průchod vlastním slzám a dokáže se postarat o svou rodinu. Tento ideál padesátých let vystřídala generace šedesátých let, ve které muži po hrůzách vietnamské války začali mít pochybnosti o podstatě zralého mužství spočívajícího v síle a tvrdosti. Tito muži se proto snažili být citliví a něžní, avšak i to přineslo své stinné stránky – muž se stal „hodným chlapcem, který dělá radost nejen své matce, ale i ženě, se kterou žije“ (Bly, 2011, s. 16), a to vedlo k fenoménu „změkčilého muže“. Tak jako prvním chyběla citlivost, druhým chyběla nespoutanost.

Ve své knize *Železný Jan* Bly (2011) hovoří o „třetí cestě“. Autor vychází z pohádky bratří Grimmů *Železný Jan* a snaží se ji vysvětlit mytologicky s důrazem na skryté procesy v mužské psychice. Pohádka je o chlapci, který uteče s divým mužem do hlubokého lesa. Bly zde freudovsky dává důraz na odloučení se od matky. Divý muž je archetyp, který dřímá v psychice každého muže, ale ne vždy je mu dovoleno se projevit. Bly citlivě popisuje procesy odehrávající se v mužské psychice a ukazuje, co současným mužům chybí i jak lze tento deficit napravit. Smyslem je ukázat současným mužům jejich dávné kořeny a napomoci jim na cestě k dospělosti. Kniha *Železný Jan* se stala základním kamenem *mužského hnutí*, které se v devadesátých letech minulého století objevilo v USA a rozšířilo se odtud do mnoha zemí světa. Kniha je hojně citována v literatuře zabývající se mužskou identitou.

Abychom pohled na fenomén mužských skupinek zařadili do psychologických kategorií, budeme jej nahlížet z pohledu tzv. *osobní pohody* (well-being), což je v současné psychologii velmi populární koncept. Teorií osobní pohody je velké množství a v našem výzkumu jsme se rozhodli pro koncept americké psycholožky C. Ryffové. Ryffová (1989) vytvořila na základě metody zakotvené teorie model šesti dimenzí osobní pohody, mezi něž patří *sebepřijetí, pozitivní vztahy s ostatními, autonomie, kontrola prostředí, smysl života a osobní růst*. Tento model dále rozpracovávala a verifikovala několika výzkumy (např. Ryff & Singer, 2008), přičemž si všímala rozdílů v závislosti na věku, pohlaví či kultuře. Charakteristiku každé dimenze vytvořila na základě integrace různých elementů hlavních psychologických teorií.

Po představení teoretických základů zkoumaného fenoménu nyní přejdeme k výzkumu, který jsme v dané oblasti realizovali.

Metoda

Výzkumný soubor

V naší zemi zatím žádný psychologický výzkum mužských křesťanských skupinek nebyl proveden. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto pro rozsáhlý výzkum, který by zmapoval celou zkoumanou oblast. Jak bylo naznačeno v úvodu, mužské skupinky nejsou zastřešeny žádnou společnou organizací, ale díky společným akcím a internetovým konferencím jsou ve vzájemném kontaktu. Na základě těchto údajů víme o existenci cca 35 skupinek, které mají dohromady asi 300 členů. Výzkumný soubor našeho výzkumu tvořili všichni

členové mužských křesťanských skupinek u nás, kteří byli ochotni se výzkumu zúčastnit, a na které se podařilo najít kontakt. Sesbíráno bylo 200 vyplněných dotazníků, tedy asi dvě třetiny základního souboru. Nejmladší účastník výzkumu měl 23 let, nejstarší 69 let. Průměrný věk byl 43,5 roku, medián věku byl 42 let.

Použité nástroje

Základem výzkumu byl vytvořený dotazník čítající 8 stran formátu A4. První strana obsahovala základní data zkoumaných osob, jakými jsou věk, rodinný stav, dosažené vzdělání, délka návštěvnosti skupinky a postoje dotyčné osoby k víře. Poté se dotazník skládal ze dvou částí – dotazník sebereflexe, který jsme vytvořili sami, a dotazník preference spirituality podle G. Thomase (2008) a Myers-Briggs Type Indicator (MBTI), což byly dva přejaté dotazníky. Dotazník sebereflexe obsahoval dvě otázky, jak se respondent cítí v církvi (tyto otázky v naší studii ponecháváme stranou), a poté pět otázek týkajících se členství ve skupince, na které měli respondenti volně odpovídat. V naší studii se zastáváme u prvních dvou z nich:

Zkus, prosím, v několika větách popsat, co Ti skupinka dává (jaký přínos má setkávání ve skupince pro Tvůj život / vztahy / práci / praktický život muže, manžela...).

Zkus, prosím, stručně zmínit, jaký u sebe vnímáš rozdíl mezi obdobím ve svém životě, kdy jsi do žádné skupinky nechodil, a současnou dobou.

Získání a zpracování dat

Výzkum byl proveden od října roku 2011 do května roku 2012. Snahou bylo osobně navštívit co největší množství skupinek, což se podařilo v deseti případech, a takto bylo získáno 122 dotazníků (61 % z celkového množství použitého ve výzkumu). Skupinky, které nebylo možné navštívit osobně – většinou pro velkou vzdálenost v kombinaci s malým počtem pravidelných účastníků – byly osloveny e-mailem. Všem vedoucím bylo nabídnuto zaslání prázdných dotazníků s prosbou, aby je buď na skupince, nebo individuálně doma dotyční muži vyplnili. Až na dvě skupinky na tento e-mail reagovali všichni oslovení vedoucí skupinek. Každý vedoucí skupinky pak byl požádán, aby dotazníky poslal poštou zpět. Tímto způsobem bylo získáno zbylých 78 dotazníků (39 % z celkového počtu).

Ve výzkumu byl použit explorační přístup. Odpovědi na uvedené otázky byly zpracovány kvalitativně a byly zařazovány do šesti dimenzí osobní pohody dle C. Ryffové (1989) – *sebepřijetí, pozitivní vztahy s ostatními, autonomie, kontrola prostředí, smysl života a osobní růst*. Poté jsme zkoumali četnost výskytu těchto odpovědí v dimenzích osobní pohody dle C. Ryffové a výsledky jsme analyzovali.

Získaná data byla nominální povahy. V softwaru *Statistica* byly vytvořeny jako proměnné jednotlivé dimenze osobní pohody a data z jednotlivých odpovědí byla vkládána jako *ano*, nebo *ne*, podle toho, jestli odpověď do dané kategorie byla zařazena. Pomocí kontingenčních tabulek pak byla data porovnávána podle věku a doby návštěvnosti skupinky. Zkoumány byly ty kategorie odpovědí respondentů, kde počet respondentů byl vyšší než 10 %.

Výsledky a jejich interpretace

Přínos skupinky pro její členy

Nejprve se budeme věnovat otázce, co skupinka respondentům dává. Nejvíce zastoupenou byla dimenze *pozitivní vztahy s ostatními* (66 % respondentů). Smyslem skupinky je primárně rozvíjet vzájemné vztahy a být si oporou.

Druhou nejčastěji zmiňovanou dimenzí bylo nalézání *smyslu života* (35,5 % respondentů). Bylo to jistě způsobeno tím, že respondenti oceňovali ve skupince společnou modlitbu a zmiňovali, že jim skupinka pomáhá ve víře. Nezanedbatelné množství účastníků výzkumu uvedlo, že jim členství ve skupince pomáhá rozšiřovat obzor.

V pořadí třetí dimenzí bylo *sebepřijetí* (17,5 %). Členové skupinky si tak navzájem pomáhají stávat se více skutečnými muži a také si pomáhají překonávat vlastní nejistotu zjištěním, že ostatní prožívají podobné problémy jako oni.

Do dimenze *autonomie* byly zařazeny odpovědi 4 % mužů. Jejich postoj by se dal vyjádřit výrokem: „členství ve skupince mi pomáhá být sám sebou“. Odpovědi zařazené do dimenze *kontrola prostředí* (4 %) by se daly shrnout do věty „Skupinka mi dává oddech a čerpám zde sílu pro život“. Do dimenze *osobní růst* byly zařazeny odpovědi 4 % mužů.

Přehled jednotlivých kategorií a příklady některých odpovědí jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1

Přehled vybraných odpovědí na otázku: „Zkus, prosím, v několika větách popsat, co Ti skupinka dává (jaký přínos má setkávání ve skupince pro Tvůj život/vztahy/práci/praktický život muže, manžela...)“

Kategorie osobní pohody dle C. Ryffové	Výskyt odpovědí v %	Příklady odpovědí	Číslo respondenta
Pozitivní vztahy s ostatními	66	„Velký přínos pro svoji osobu vidím v možnosti rozebrat společně nějaký aktuální problém, který mě zrovna trápí.“	9
		„Skupinka je pro mne bezpečným svobodným prostředím. Je zde velká otevřenost a tolerance.“	21
		„Je mi zde nasloucháno, pocít bezpečí a důvěry.“	22
Smysl života	35,5	„Společná chlupská modlitba má velkou hloubku, kterou oceňuji asi nejvíce.“	99
		„Seznámení se s vírou od zkušenějších a znalejších.“	70
		„Možnost zastavit se v běhu všedního dne a přemýšlet o těch skutečně důležitých věcech.“	172

Kategorie osobní pohody dle C. Ryffové	Výskyt odpovědí v %	Příklady odpovědí	Číslo respondenta
Sebepřijetí	17,5	„Vidím, že nejsem na světě jediný ‚divný‘ chlap, že ostatní bratři prožívají podobné věci, povzbuzení, možnost srovnání, usazení na zem, uvědomění, že se mám vlastně fantasticky ve srovnání s tím, co prožívají oni.“	10
		„Lépe si uvědomuji svou roli, poslání, úkol – co to je být muž, táta, manžel. ...“	39
		„Vidím, že problémy, které řeším já, mají většinou i ostatní, někdo více, někdo méně. Takže určitý pocit, že můj život jde tak nějak normálně. ...“	99
Autonomie	4	„Nevím, možná jsem pevnější, ale i tvrdší, rozhodnější.“	16
		„Myslím, že jsem více sám sebou, že mám takové větší – pevnější – ukotvení.“	18
		„Větší sebejistota.“	68
Kontrola prostředí	4	„Odpocinek, načerpám sílu a chuť do života.“	26
		„Dává mi odpočinek od všedních starostí a práce a pomáhá mi dávat větší síly a naděje do života.“	60
		„Společné setkání pro mne plní význam odreagování od denního spěchu a uvolnění od povinností, čerpání nové síly a popovídání si o ctnostech a nectnostech.“	188
Osobní růst	4	„Cítím se lépe po psychické stránce. ...“	7
		„Docházím do skupinky z touhy změnit se – dospět. Dochází mi, že je to práce na sobě, jak budu otevřeně upřímný. To se mi zatím ne vždy daří. Zatím vše zůstává v rovině přání.“	79
		„Upevnění vlastní osobnosti, osobní rozvoj.“	163

Rozdíl mezi současností a dobou, kdy respondent žádnou skupinku nenavštěvoval

Zatímco první otázka reflektovala současný stav respondentů a jimi vnímaný přínos skupinky, druhá otázka se pokoušela hledat rozdíl mezi dobou, kdy dotyčný do žádné skupinky nechodil, a dobou současnou. Zde bylo nejčastěji zmiňovanou dimenzí konstatování, že dotyčnému skupinka pomohla ve víře a rozšířila mu obzor (dimenze *smysl života*, 27 %). Překvapivá je oproti první otázce téměř na třetinu snížená četnost dimenze *pozitivní vztahy s ostatními* (24,5 %). Účastníci skupinek pravděpodobně klad skupinky v rozvíjení pozitivních vztahů vnímají, ale v porovnání s dobou minulou to nepovažují za tak velkou změnu. Pořád ale je potřeba mít na paměti, že jako pozitivní změnu vztahů vnímá skupinku čtvrtina respondentů.

Četnost dimenze *osobní růst* se oproti první otázce překvapivě zvýšila ze 4 % na 13 %. Někteří účastníci přímo uváděli, že díky členství ve skupince vnímají svůj osobní

růst. Může to být způsobeno i faktem, že osobní růst je oproti ostatním dimenze, která v sobě obsahuje i časovou složku a nutnost porovnání před a po.

Dimenze *sebepřijetí* zkonstatováním typu „nejsem se svými prožitky sám“ se vyskytovala u 12,5 % respondentů. Zajímavá byla vyšší četnost odpovědí u dimenze *autonomie* (10 % oproti 4 % v první otázce). Také se ukázalo, že zlepšení ve schopnosti autonomie je výraznou doménou mužů navštěvujících skupinku delší dobu. Čím déle tedy muž skupinku navštěvuje, tím více mu skupinka může pomáhat ve schopnosti jednat podle svých zásad, a ne podle toho, co je od něj vyžadováno.

Přehled jednotlivých kategorií a příklady některých odpovědí jsou uvedeny v tabulce 2.

Tabulka 2

Přehled vybraných odpovědí na otázku: „Zkus, prosím, stručně zmínit, jaký u sebe vnímáš rozdíl mezi obdobími ve svém životě, kdy jsi do žádné mužské skupinky nechodil, a současnou dobou.“

Kategorie osobní pohody dle C. Ryffové	Výskyt odpovědí v %	Příklady odpovědí	Číslo respondenta
Smysl života	27	„Umím více vnímat, že život nese radost i bolest zároveň, nemusím všemu porozumět.“	13
		„Výrazné posílení víry v reálnou Boží přítomnost v našich životech. ...“	20
		„Větší klid a vyrovnanost oproti dřívější době, cítím se normálnější, uvolněnější, svobodnější, vnímám více, že Bůh o mne bojuje, že mi přeje.“	37
Pozitivní vztahy s ostatními	24,5	„Rozdíl je velký. Cítím se naplněný, poznávám svět ostatních mužů, jdeme společně, podpíráme se – to jsem dříve neměl.“	1
		„V době, kdy jsem do skupinky nechodil, jsem měl období, kdy mi intenzivně chybělo společenství, kde bych se mohl sdílet. Neuměl jsem dávat ven to, co jsem prožíval. Skupinka mi to umožňuje, můžu se sdílet s lidmi, kteří mi rozumí.“	65
		„Skupinkou jsem získal přátele pro sdílení osobních až intimních záležitostí ze života, z rodiny, z práce.“	159
Osobní růst	13	„Cítím v sobě větší vnitřní klid.“	7
		„Společenství je důležité pro můj osobní růst.“	150
		„Bylo to pro mě součástí přerodu do ‚nové dospělosti‘.“	171

Kategorie osobní pohody dle C. Ryffové	Výskyt odpovědí v %	Příklady odpovědí	Číslo respondenta
Sebepřijetí	12,5	„... Mám reálnější pohled na životní problémy – ze sdílení vím, že je prožíváme všichni.“	20
		„Rozdíl v tom, že jsem zjistil, že všichni chlapi mají podobné starosti, trápení, radosti, naděje. Nejsem sám. Jejich příklad, povzbuzení, rada.“	78
		„Cítím se více mužem. Objevil jsem v sobě hrdost a odpovědnost. Zjistil jsem, jak jsem důležitý v rodině jako manžel a otec.“	81
Autonomie	10	„Snažím se být víc svůj, není nutné se nějak přetvařovat, peru se s neúspěchy a prohrami, jsem pokornější.“	26
		„Jsem jistější a pevnější sám v sobě, dříve jsem byl více nejistý.“	51
		„Dříve jsem snadno podléhal úzkosti, strachu – ať se týkal mých životních úkolů, anebo i církve. Získal jsem odvalu, rozhodnost k pozitivním věcem přispívat.“	113
Kontrola prostředí	0		

Nyní porovnáme výsledky podle věku a podle délky návštěvnosti skupinky. Začneme otázkou přínosu skupinky. Co se týká *rozdílu ve věku*, byl zjištěn statisticky významný rozdíl ($\chi^2(2) = 7,77; p = 0,02$) mezi respondenty v dimenzi *sebepřijetí*. Tato dimenze byla nejvíce zastoupena u respondentů ve středním věku, málo u starších respondentů a vůbec u mladších. Co se týká *doby návštěvnosti skupinky*, byl zjištěn statisticky významný rozdíl ($\chi^2(2) = 5,97; p = 0,05$) mezi respondenty v dimenzi *sebepřijetí*. Tato dimenze byla více zastoupena u respondentů, kteří skupinku navštěvují nejdéle. Dále byl zjištěn statisticky významný rozdíl ($\chi^2(2) = 8,0; p = 0,02$) mezi respondenty u dimenze *pozitivní vztahy*. Tato dimenze se vyskytovala častěji u respondentů navštěvujících skupinku střední a delší dobu. Poslední statisticky významný rozdíl vzhledem k délce návštěvnosti skupinky byl zjištěn u dimenze *osobní růst* ($\chi^2(2) = 8,6; p = 0,01$), kde se tato dimenze častěji vyskytovala u mužů navštěvujících skupinku kratší dobu.

Druhá otázka se týkala porovnání doby, kdy respondent do žádné skupinky nechodil, a současné doby. Co se týká *doby návštěvnosti skupinky*, byl zjištěn statisticky významný rozdíl u dimenze *autonomie* ($\chi^2(2) = 13,6; p = 0,001$). Tato dimenze se vyskytovala častěji u respondentů navštěvujících skupinku nejdelší dobu.

Diskuse

Hodnocení přínosu skupinky se týká nejvíce dimenze *pozitivní vztahy s ostatními* (66 % respondentů). Tato dimenze byla častěji zastoupena u mužů navštěvujících skupinku střední a delší dobu. Nabízí se vysvětlení, že pro rozvoj kvalitních vztahů je potřeba delšího času. Potvrdily se také výsledky mnoha studií, které dokládají, že „mezilidské vztahy zaujímají mezi objektivními faktory subjektivní pohody zvláštní postavení. Po-

cit subjektivní pohody se neslučuje se sociální osamocенostí a izolací“ (Dosedlová, 2008, s. 39).

Druhou nejčastěji zmiňovanou dimenzí bylo nalézání *smyslu života* (35,5 %), kde byly zařazeny odpovědi konstatující, že respondentům skupinka pomáhá ve víře a pomáhá jim rozšířit vlastní obzor. Skupinka se tak jeví jako řešení „osamocенosti a nedostatku chlapeckého přístupu“ v církvi. Pravděpodobně to budou vzájemné diskuze nad probíraným tématem, které mužům pomáhají nahlédnout mimo okraj vlastních názorů.

Třetí v pořadí byla dimenze *sebepřijetí* (17,5 %), která se ukázala jako téma blízké mužům středního věku oproti mužům starším i mladším. Tato dimenze byla také častěji zastoupená u mužů navštěvujících skupinku nejdéle. Muži navštěvující skupinku krátce (do 2 let) naopak častěji uvádějí jako pozitivum vnímání svého *osobního růstu*.

Z porovnání období, kdy respondent do žádné skupinky nechodil, a současného stavu, stojí za zmínku, že nejčastěji zmiňovanou dimenzí bylo nalézání *smyslu života* (27 %). Menší četnost oproti první otázce vykazovaly odpovědi u dimenze *pozitivní vztahy s ostatními* (24,5 % oproti 66 %) a *sebepřijetí* (12,5 % oproti 17,5 %), a naopak větší u dimenze *osobní růst* (13 % oproti 4 %) i u dimenze *autonomie* (10 % oproti 4 %). Nabízí se vysvětlení, že osobní růst i zlepšení autonomie jsou otázkou změny, a proto zde vykazují vyšší četnost. *Autonomie* se také ukázala jako doména mužů navštěvujících skupinku delší dobu. Z dlouhodobého hlediska tedy skupinka svým členům pomáhá být sám sebou.

C. Ryffová (1995) hovoří o vyšších skórech v dimenzích *kontrola prostředí* a *autonomie* u lidí středního věku a nižších skórech u dimenzí *osobní růst* a *nalézání smyslu života* u lidí starých. Zbývající dvě dimenze se v porovnání s věkem nelišily. V tomto ohledu náš výzkum odlišně ukázal na častější výskyt této dimenze u lidí středního věku. Nesmíme ale opomenout, že Ryffová na rozdíl od našeho výzkumu do středního věku počítá respondenty v rozmezí 30–64 let. Druhým vysvětlením je již zmíněná skutečnost, že zatímco Ryffová hovoří o celkovém konceptu osobní pohody, naším úkolem bylo posouzení vlivu mužských skupinek na osobní pohodu, čímž se tento koncept značně zúžil.

Limitem našeho výzkumu je absence kontrolní skupiny. Za námět k dalšímu výzkumu lze proto navrhnout porovnání našich výsledků s daty získanými od mužů, kteří žádnou skupinku nenavštěvují.

Za nezbytné také považujeme zmínit, že prezentované výsledky není možné jednoduše vztáhnout na celou populaci věřících mužů. Muži, kteří navštěvují mužská společenství, jsou specifictí v tom, že jim v kostele „něco chybí“ a snaží se to řešit. Mějme tedy neustále na paměti, že prezentované výsledky hovoří o charakteristikách členů mužských skupinek, a ne o všech věřících mužích.

Závěr

Cílem naší studie bylo představit zajímavý fenomén mužských křesťanských společenství u nás, který je jednou z odpovědí na menšinové postavení mužů v rámci katolické církve, i na celkové hledání mužské identity u leckterých z nich.

Sebelepší mužská skupinka nemůže být zázračným lékem k nalezení mužské identity a vyřešení všech problémů, kterým dotyčný muž musí čelit. Muži, který nemá odvahu být k sobě pravdivý a schovává se do různých masek, ani členství v mužské skupince nepomůže. Na druhou stranu je však skupinka velmi cenným prostorem, kde může věřící muž

nalézat oporu u ostatních, aby ve své snaze o upřímnost a vnitřní poctivost – především k sobě samému – dokázal vytrvat.

Reference

- Biddulph, S. (2011). *Kniha o mužství*. Praha: Portál.
- Bly, R. (2011). *Železný Jan. Kniha o mužích*. Praha: Argo
- Dosedlová, J. (2008). Osobní pohoda (Subjective Well-being, SWB). In J. Dosedlová. a kol. (Eds.), *Předpoklady zdraví a životní spokojenosti*, (pp. 33–53). Brno: MSD
- Moore, R., & Gillette, D. (2001). *Král, válečník, kouzelník, milovník aneb O mužské psychice*. Praha: Lidové noviny
- Mužský rituál vstupu do zralé dospělosti (n.d.). Staženo z: http://www.familia.cz/docs/Pozvan-ka_Iniciace_2013.pdf
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 1069–1081.
- Ryff, C. D. (1995). Psychological well-being in adult life. *Current Directions in Psychological Science*, 4, 99–104.
- Ryff, C. D., & Singer, B. H. (2008). Know thyself and become what you are: A Eudaimoning approach to psychological well-being. *Journal of Happiness Studies*, 9, 13–39.
- Simonis, T. (2010). *Inspirace dílem Richarda Rohra v pastorační práci v naší zemi* (Diplomová práce, Teologická fakulta, Univerzita Karlova, Praha, Česká Republika).
- Thomas, G. (2008). *Posvátné stezky. Devět duchovních temperamentů – jejich silné a slabé stránky*. Praha: Návrat domů